

Uitvoeringsregels (marginale) zelfstandigen

Artikel 1 Definitie “marginale zelfstandige” activiteiten

Het moet gaan om productieve activiteiten van *geringe* omvang, die *bescheiden inkomsten* opleveren en die voor eigen rekening en risico worden uitgevoerd door uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (bijv. vanwege oorzaken als sociaal-culturele achtergronden, het ontbreken van opleiding, gebrek aan ervaring met werken in loondienst of lange werkloosheidsduur etc.).

Kenmerkend voor de activiteiten is dat deze naar verwachting, ook op de lange termijn, niet zullen leiden tot voldoende inkomsten om zelfstandig in de kosten van het levensonderhoud te kunnen voorzien.

Artikel 2 Beoordelingscriteria

De beoordeling of sprake is van een marginale zelfstandige dan wel een zelfstandige met werkzaamheden van meer dan bescheiden omvang dient plaats te vinden aan de hand van de zich in het concrete geval voordoende feiten en omstandigheden.

Van belang hierbij zijn:

- het *tijdsbeslag* van de werkzaamheden.
Mensen die op bescheiden schaal werkzaamheden voor eigen rekening en risico verrichten, dat wil zeggen maximaal 20 uur per week, en een bescheiden inkomen verdienen, kunnen aanvullende bijstand via de Participatiewet, dan wel een aanvullende IOAW-uitkering krijgen, als zij voldoen aan de voorwaarden die wij hier aan verbinden;
- de al dan niet *gebondenheid* van de betrokkene aan die werkzaamheden voor de toekomst;
- de *intentie* van de betrokkene;
- de *houding* van de betrokkene tegenover (weder)inschakeling in de arbeid. De verplichtingen zoals gesteld in de artikelen 9 en 10 PW blijven onverkort van toepassing.

Artikel 3 Voorwaarden van de regeling bescheiden schaal

1. de werkzaamheden zijn van bescheiden omvang en nemen maximaal 20 uur per week in beslag. Hieronder vallen zowel directe als indirecte uren;
2. echtparen werken samen ook maximaal 20 (directe en indirecte) uren per week;
3. belanghebbende houdt een administratie bij van de gewerkte uren (directe en indirecte); maandelijks levert belanghebbende een lijst in op welke dagen de werkzaamheden als zelfstandige zijn verricht, en hoeveel uren per dag hieraan zijn besteed;
4. belanghebbende is volledig en fulltime beschikbaar voor de arbeidsmarkt en voor hem gelden de reguliere arbeidsverplichtingen;
5. recht op de regeling bescheiden schaal komt te vervallen wanneer cliënt zich niet houdt aan de verplichtingen gesteld in art. 9 Participatiewet;
6. belanghebbende kan op korte termijn zonder problemen zijn zelfstandig werk staken voor werkaanvaarding of deelname aan een noodzakelijke voorziening en mag geen langdurige verplichtingen of contracten aangaan.

Artikel 4 Inschrijving Kamer van Koophandel

De inschrijving bij de KvK hoeft op zichzelf bijstandsverlening niet in de weg te staan. Slechts indien een dergelijke inschrijving een serieus beletsel vormt of blijkt te vormen bij de daadwerkelijke beschikbaarstelling voor de arbeidsmarkt kan een nadere verplichting (ex art. 55 PW) tot uitschrijving bij de KvK zijn aangewezen.

Artikel 5 Toestemming vragen

Lid 1

Uitkeringsgerechtigden die in bescheiden omvang werkzaamheden voor eigen rekening en risico gaan uitvoeren, moeten hiervoor toestemming vragen. De aanvraag wordt gedaan bij en beoordeeld door de consulent Participatie/Werk. De toestemming dient expliciet te worden opgenomen in de toekenningsbeschikking van de aanvraag.

Een aanvraag is nodig omdat:

1. aan de hand van de criteria beoordeeld moet worden of er inderdaad sprake is van een bescheiden omvang;
2. aan de zelfstandige activiteiten voorwaarden gesteld moeten worden;
3. nauwkeurige afspraken gemaakt moeten worden over de verantwoording en verrekening van verdiensten.

Lid 2

Het bestuur is bevoegd om (geen) toestemming te verlenen of eerder verleende toestemming weer in te trekken. Dit dient in een beschikking te worden opgenomen.

De belanghebbende krijgt toestemming om tijdelijk zelfstandige activiteiten te verrichten. Halfjaarlijks wordt vastgelegd om *welke* activiteiten het gaat, *hoe* ze plaatsvinden en *waar* deze plaatsvinden.

Artikel 6 Overige verplichtingen

De belanghebbende die kleine zelfstandige werkzaamheden wil verrichten, moet voldoen aan de volgende regels:

- de belanghebbende moet voldoen aan de verplichtingen zoals opgenomen in artikel 9 PW, tenzij hij voor een of enkele onderdelen een (gedeeltelijke) ontheffing heeft;
- de belanghebbende moet *volledig beschikbaar* zijn voor arbeid in loondienst, tenzij hij o.g.v. bijzondere omstandigheden een (gedeeltelijke) ontheffing heeft. De zelfstandige activiteiten mogen geen belemmering zijn om werk in loondienst te aanvaarden;
- van de werkzaamheden dient vooraf *melding* te worden gemaakt bij ISD BOL;
- belanghebbende heeft *geen investeringskosten* of *langlopende verplichtingen*, dus ook geen leaseauto of bedrijfspand (kostenaspect);
- de activiteiten dienen *legaal* te zijn en te voldoen aan de wettelijke eisen (vergunningen, milieueisen etc.). Als belanghebbende een vergunning nodig heeft, moet hij die kunnen tonen;
- belanghebbende dient *marktconforme prijzen* te hanteren. Er mag geen concurrentievervalsing zijn. De belanghebbende moet de gebruikelijke marktprijzen vragen voor zijn product of dienst;
- belanghebbende moet zijn *inkomsten maandelijks* doorgeven;
- belanghebbende moet een deugdelijke boekhouding voeren. Dit is een eis van zowel de Gemeente als van de Belastingdienst.

- de zelfstandige activiteiten worden gedreven voor *eigen rekening en verantwoordelijkheid*. Verliezen moeten uit eigen middelen opgevangen worden;
- belanghebbende dient tijdig *belastingaangifte* te doen en binnen vier maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening (balans en een winst- en verliesrekening) en een kopie van de aangifte inkomstenbelasting in te leveren;
- belanghebbende dient de *definitieve belastingaanslag* in te leveren, binnen 14 dagen nadat deze is ontvangen.

Artikel 7 Administratie

In principe kan gesteld worden dat *alle* gegevens over de onderneming, die vastgelegd zijn op papier of elektronische vorm, behoren tot een administratie.

Artikel 8 Inkomsten

De bescheiden inkomsten worden maandelijks (voorlopig) gekort op de uitkering op basis van een schriftelijke verklaring van de marginale ondernemer zelf.

Artikel 9 verrekening inkomsten

Inkomsten worden per maand volledig gekort waarbij geen reservering voor belastingaanslagen mag plaatsvinden. Gedeeltelijke vrijlating van inkomsten uit parttime zelfstandige activiteiten (bescheiden omvang) is mogelijk onder dezelfde voorwaarden als bij inkomsten uit loondienst.

Artikel 10 Verrekening van kosten

Bij de vaststelling van in aanmerking te nemen kosten wordt GEEN rekening gehouden met overige bijkomende kosten.

Artikel 11 Hardheidsclausule

Het Dagelijks Bestuur kan voor gevallen waarbij het onverkort toepassen van de regeling zou leiden tot onredelijkheid of onbillijkheid, ten gunste van de aanvrager, afwijken van deze regeling.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze uitvoeringsregels treden in werking op de dag na bekendmaking.

Overgangsrecht

Voor reeds eerder ten onrechte, doch thans door het bestuur gedoogde situaties is het overgangsrecht –met inachtneming van de reeds gedoogde periode– bepaald op maximaal 6 maanden.

Artikelsgewijze toelichting

Uitvoeringsregels en werkafspraken betreffende geringe zelfstandige activiteiten in combinatie met een uitkering op grond van de Participatiewet.

Algemeen

Marginale zelfstandigen zijn klanten die de mogelijkheid krijgen om vanuit de Participatiewet voor een beperkt aantal uren als zelfstandige aan de slag te gaan. Ze vallen NIET onder de Bbz omdat op voorhand reeds duidelijk is dat het bedrijf, op korte termijn, niet levensvatbaar zal zijn.

Een persoon die werkzaamheden als zelfstandige verricht van meer dan bescheiden omvang, kan slechts in aanmerking komen voor bijstand voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan op grond van het Bbz 2004. Komt die persoon niet in aanmerking voor bijstand ingevolge het Bbz 2004 omdat niet wordt voldaan aan de in dat besluit gestelde criteria, dan kan hij ook geen aanspraak maken op een "normale" uitkering algemene bijstand ingevolge de PW.

Zelfstandigen loket.

Doorverwijzingen naar het zelfstandigenloket Maastricht alléén indien belanghebbende al (zelf) uitvoerig heeft nagedacht over het zelfstandig ondernemerschap (het moet geen "bevlieging" zijn). Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen dat de belanghebbende, bij voorkeur, schuldenvrij is. Het hebben van schulden leidt nagenoeg altijd tot een afwijzing bij de Bbz (geen levensvatbaarheid).

Gevestigde ondernemers moeten te allen tijde naar het Zelfstandigenloket worden doorverwezen.

Artikel 1

Uit genoemde definitie blijkt dat activiteiten als zelfstandige die gericht zijn op het (op termijn) *wel*/zelfstandig kunnen voorzien in de kosten van het bestaan niet worden gerekend tot marginale zelfstandige activiteiten van bescheiden aard. Om die reden worden gevestigde zelfstandigen, startende zelfstandigen en bijstandsgerechtigden die in die in de voorbereidingsfase zitten niet als marginaal zelfstandige aangemerkt. Elke 6 maanden dient de situatie opnieuw te worden bekeken.

Uitgangspunt is dat zij – daar waar mogelijk – deze werkzaamheden gaan combineren met een parttime loondienstverband dan wel een re-integratietraject.

Naast marginale zelfstandigen kennen we, met inachtneming van de strekking van de Participatiewet, nog een –beperkt– groepje; de "Bescheidenschalers"

Dit zijn mensen die al langdurig in de uitkering zitten en die naar verwachting van het bestuur niet meer naar arbeid kunnen uitstromen. Dit kan vanwege in de persoon gelegen factoren zijn, waardoor ze geheel (of gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn en waar de afstand tot de arbeidsmarkt onoverbrugbaar lijkt te zijn. Ten einde hun werkzaamheden en contacten te activeren wordt het beperkt werken anders dan in loondienstverband onder de voorwaarden van deze uitvoeringsregels voor deze groep "Bescheidenschalers" toegestaan.

Bij deze categorie werkzaamheden is de combinatie met een loondienstverband niet noodzakelijk en is de verdien capaciteit bijzaak. Grootschalige activiteiten, ter beoordeling aan het bestuur, zijn uitgesloten. Jaarlijks vindt er een herbeoordeling plaats.

Artikel 2

Tijdsbeslag:

De werkzaamheden dienen altijd van bescheiden omvang te zijn, d.w.z. maximaal 20 uur per week. De keuze voor maximaal 20 uur is afgeleid uit jurisprudentie en het gegeven dat men beschikbaar moet blijven voor arbeid in loondienst zodat zelfstandige werkzaamheden op korte termijn kunnen worden beëindigd of verschoven naar het weekend en de avonden.

Op deze wijze kan men ook niet in aanmerking komen voor de zelfstandigenaftrek voor de belastingheffing, waarvoor men 1225 uur per jaar als zelfstandige werkzaam moet zijn. Met 20 uur, inclusief de niet-productieve werkzaamheden blijft men hier genoeg van verwijderd. Zo blijft belanghebbende voldoende beschikbaar voor de re-integratie.

Intentie:

De bedoelingen van betrokkene m.b.t. zijn (weder) inschakeling in arbeid.

Werkzaamheden:

Niet alleen de feitelijk gewerkte uren tellen mee voor het urencriterium. Ook acquisitie-, voorbereidende en administratieve werkzaamheden worden aangemerkt als normale activiteiten van een zelfstandige. Of aan het urencriterium wordt voldaan wordt dus bepaald door de som van acquisitie-, voorbereidings- en administratiewerkzaamheden en de feitelijk (voor een klant) gewerkte uren. Dat de belastingdienst een claim op zelfstandigenaftrek niet honoreert doet daar niet aan af (zie CRvB 27-05-2014, nrs. 12/4126 WWB en CRvB 27-01-2015, nrs. 13/1824 WWB e.a.).

Artikel 3

Bedrijfs- of beroepsmatige activiteiten zonder dat sprake is van zelfstandigheid zijn toegestaan als het gaat om werkzaamheden van bescheiden omvang. Hieronder wordt verstaan dat de feitelijke werkzaamheden van de bijstandsgerechtigde, én mogelijke partner maximaal 20 uur per week mogen bedragen.

Indien de zelfstandige activiteiten zich ontwikkelen tot een meer dan bescheiden omvang, dienen ze tot deze proporties te worden teruggebracht of kan, bij gebleken levensvatbaarheid, de belanghebbende een beroep doen op de startersfaciliteiten ingevolge de Bbz.

Artikel 5

Eerste lid:

De aanvraag is het (mondelijke dan wel schriftelijke) verzoek van cliënt om werkzaamheden als marginale zelfstandige te mogen gaan verrichten. Dit verzoek dient door de W/P consulent, gelet op de re-integratiebeoordeling, schriftelijk, in een beschikking te worden vastgelegd. Dit verzoek kan zowel bij aanvang van een bijstandsuitkering dan wel tijdens een lopende uitkering worden gedaan.

1. beoordeling door W/P

2. beoordeling door W/P en I (vaststelling voorwaarden kan via gezamenlijk overleg)
3. beoordeling door I (inkomsten beoordeling en verrekening)

Tweede lid

Intrekken/geen toestemming:

- indien de uitvoering van de werkzaamheden als marginale zelfstandige de uitstroom naar reguliere arbeid belemmert;
- indien belanghebbende geen medewerking verleent aan een tot uitstroom bevorderend re-integratietraject;
- indien belanghebbende voor meer dan 85% is afgekeurd in hetzelfde beroep als waarin hij de marginale activiteiten als zelfstandige verricht.

Bij toestemming dient er iedere 6 maanden een onderzoek te worden ingepland om te bezien of de toestemming kan worden voortgezet.

Het bestuur kan indien daartoe aanleiding bestaat eerder verleende toestemming om werkzaamheden als marginale zelfstandige te verrichten weer intrekken. Van belang daarbij is dat belanghebbende voor de afbouw en beëindiging van zijn activiteiten een redelijke termijn wordt gegund. Zodoende kan hij eventuele lopende zaken afwikkelen

Artikel 6

Deugdelijke boekhouding:

De administratie bevat tenminste: de opeenvolgend genummerde facturen, uitgebrachte offertes, ontvangen opdrachten, rekeningen en andere bewijzen van gemaakte beroepskosten en de bankafschriften. De boekhouding bestaat uit een kasboek en jaarcijfers (balans, resultatenrekening en toelichting);

Indien de belanghebbende zich niet houdt aan de opgelegde verplichtingen dan kan dat niet automatisch leiden tot het beëindigen van de uitkering. Bijvoorbeeld als de belanghebbende meer uren werkt als zelfstandige dan waarvoor toestemming is gegeven. Er kan wel een maatregel volgens de afstemmingsverordening Participatiewet overwogen worden. Het gaat dan om afstemming vanwege het niet nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot arbeidsinschakeling.

In deze fase is het van belang om een gesprek aan te gaan met de belanghebbende en de consulent. Misschien bestaat er een mogelijkheid dat de belanghebbende, wellicht met behulp van Bbz uit de bijstand kan geraken.

Wanneer uitstroom uit de bijstand niet mogelijk is zal de belanghebbende zijn activiteiten als zelfstandige in deze situatie moeten afbouwen. Indien de belanghebbende hier niet aan voldoet wordt de toestemming ingetrokken. Wanneer de toestemming is ingetrokken en de belanghebbende niet langer aangemerkt kan worden als marginale zelfstandige, maar als zelfstandige in de zin van Bbz, wordt de bijstand beëindigd. Alleen bijstandsverlening met toepassing van het Bbz 2004 is dan een mogelijke optie.

Afbouwen:

Afhankelijk van de individuele omstandigheden, bedraagt de afbouw periode ten hoogste 6 maanden.

Beëindiging:

Wordt niet voldaan aan de bij de beschikking opgelegde verplichting volledige informatie te verstrekken, bijvoorbeeld met betrekking tot de boekhoudgegevens, dan wordt de uitkering op de gebruikelijke wijze beëindigd omdat het recht op bijstand niet langer kan worden vastgesteld.

Het feit dat een belanghebbende meer dan marginale activiteiten als zelfstandige verricht maakt overigens niet dat hij dan een zelfstandige in de zin van het Bbz 2004 is geworden. Dat kan immers alleen maar als is voldaan aan de criteria van artikel 1 onderdeel b Bbz 2004 (zie Inleiding). Wel is het bestuur bevoegd, om als deze meer dan marginale activiteiten belanghebbende belemmeren bij de inschakeling in de arbeid, hem op grond van artikel 55 Participatiewet te verplichten te stoppen met deze activiteiten.

Artikel 7

Enkele, niet limitatieve, voorbeelden zijn:

- kasboek, dus ook aantekeningen en kassabonnen
- in- en verkoopboek
- ontvangen facturen en kopieën van verzonden facturen (tevens BTW verplichting)
- bank- en giro afschriften
- contracten, overeenkomsten en alle andere afspraken
- agenda's en afsprakenboeken
- software en databestanden

Indien iemand als marginale zelfstandige aan het werk is, zal deze persoon ook voor de Belastingdienst een administratie moeten bijhouden, een jaarrekening moeten opstellen en aangifte moeten doen. Deze gegevens dienen wij dan ook op te vragen en te gebruiken bij het bepalen of het bedrag aan gekorte inkomsten correct is geweest of dat er sprake is van teveel verstrekte bijstand. Hiervoor kan het Excel bestand worden gebruikt.

Indien iemand BTW plichtig is korten wij het gehele bedrag, dus de inkomsten inclusief BTW.

Indien de marginale zelfstandige gebruik maakt van de Kleine Ondernemersregeling (KOR) kan de marginale zelfstandige in aanmerking komen voor belastingvermindering of hoeft hij helemaal geen btw te betalen. Zie ook:

http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/hoe_werkt_de_btw/kleineondernemersregeling/

Jaarlijks dient er een controle plaats te vinden middels aangifte en (voorlopige) aanslag belastingdienst. Voor deze -boekhoudkundige- controle kan, daar waar nodig, ter ondersteuning, het zelfstandige loket in Maastricht worden ingeschakeld.

Wat hoort bij een administratie?

Als een marginale ondernemer een BTW nummer heeft, kan hem de verplichting opgelegd worden de door de Belastingdienst verlangde stukken in kopie te zenden naar het bestuur. Tevens dient er een urenadministratie bijgehouden te worden van die uren die de ondernemer en zijn (fiscale) partner aan de onderneming besteden. Namelijk de zelfstandigenaftrek en de meewerkaftrek zijn afhankelijk van het aantal uren dat aan een onderneming wordt besteed.

Op de fiscale aangifte(n) mag geen zelfstandigenaftrek voorkomen (fiscale regeling welke geldt voor een zelfstandige welke 1225 uren of meer per jaar als zelfstandige arbeid verricht). In dat geval merkt de belanghebbende fiscaal gezien zichzelf aan als ondernemer en heeft daarmee geen recht op bijstand, en dus is beoordeling Bbz 2004 van toepassing.

In de gesprekken die de belanghebbende met de consulent Werk heeft, wordt met de belanghebbende afgesproken wat in elk geval in de boekhouding bijgehouden moet worden. Dit wordt ook in de beschikking, waarin toestemming wordt verleend, opgenomen.

Artikel 8

Inkomstenkorting

Aan de marginale zelfstandige wordt uitkering om niet toegekend. In de beschikking waarin toestemming wordt verleend, dient altijd vermeld te worden dat de uitkering teruggevorderd zal worden als op basis van de uiteindelijke bedrijfsresultaten volgens het boekhoudverslag, het inkomen hoger is geweest dan waarmee rekening is gehouden.

Maandelijks wordt een (voorlopige), inkomstenkorting toegepast gebaseerd op basis van een schriftelijke verklaring van de marginale ondernemer zelf. Dit n.a.v. hetgeen hij/zij heeft vermeld op het Inkomsten/inlichtingenformulier. Indien enkel de uren worden opgegeven wordt er een marktconform bedrag gekort.

Voor de vaststelling van het netto inkomen worde de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen gesteld op 20% van het opgegeven maandelijkse inkomen (als er geen loonbelasting is geheven). Dit is overeenkomstig art 6 Bbz. Belanghebbende moet er bij besluit op worden gewezen om deze 20% te reserveren voor het betalen van inkomstenbelasting na afloop van het boekjaar. Dit dient te worden meegenomen in het gesprek met betrokkene.

Artikel 9

O.g.v. art. 31 lid 2 PW kunnen inkomsten in bepaalde gevallen tot een bepaalde hoogte (tijdelijk) worden vrijgelaten.

Na ontvangst van de jaarcijfers (uiterlijk aanleveren voor 1 juli van het opvolgende kalenderjaar) wordt het inkomen definitief vastgesteld. Waarna wordt overgegaan tot nabetaling dan wel terugvordering. Eventuele verliezen zijn voor eigen risico.

Indien blijkt dat incidenteel, gedurende een korte periode, een relatief hoog inkomen is ontvangen, kan rekening worden gehouden met de tijdelijkheid ervan. Afwijking van de standaard (inkomsten korten per maand) is mogelijk o.g.v. art. 45, tweede lid, Pw. Op grond hiervan kan zowel de vaststelling als de betaling van dergelijke inkomsten over een langere

periode dan de betreffende kalendermaand worden uitgesmeerd (het zogenoemde middelen van inkomsten).

Marktconforme inkomsten:

Via diverse websites zijn uurtarieven van Zzp-ers op te vragen.

www.zzp-nederland.nl of www.ikgastarten.nl of www.berekenhet.nl

Marktconforme inkomsten zijn moeilijk om te beoordelen. Daarom dient als hoofdregel: uitgaan van de jaarrekening en de aangifte van de klant.

De marginale zelfstandige moet aangifte doen, hij zal niet aan het urencriterium van 1225 uur per jaar voldoen, dus ook geen fiscale voordelen, zoals startersaftrek, zelfstandigenaftrek, investeringsaftrek en/of MKB-aftrek hebben. Dit betekent dat het bruto resultaat, als netto inkomen moet worden gezien. Op de aangifte blijkt als het goed is hoe hij deze inkomsten aan de belastingdienst heeft opgegeven. Hoogstwaarschijnlijk als resultaat/ uit overige werkzaamheden.

Artikel 10

Er wordt geen rekening gehouden met bijkomende kosten. Dit kunnen o.a. kosten zijn die:

- direct gerelateerd zijn aan de opbrengsten;
- noodzakelijk zijn om de opbrengsten te genereren;
- wettelijk noodzakelijk zijn (bijv. vergunningen etc.).

Via onderstaand link vind je een overzicht hoe de belastingdienst om gaat met kosten.

http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/winst/inkomstenbelasting/inkomstenbelasting_voor_ondernemers/zakelijke_kosten/afrek_van_kosten

Door de kosten volledig voor rekening van belanghebbende te laten zijn bevorderen we dat belanghebbende ofwel zo snel mogelijk in loondienst gaat werken ofwel gaat zoeken naar mogelijkheden om zijn zelfstandige activiteiten helemaal uit de bijstand te geraken, al dan niet via de Bbz.

